

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

Plats och tid	Styrelserummet, Regionkontoret kl. 13:00-15:35
Beslutande ledamöter	Henrik Olofsson (SVG) (ordförande) Thomas Norrman (SD) (vice ordförande) Patrik Stenvard (M) Lars Öberg (S) Jan Lahenkorva (S)
Ej tjänstgörande ersättare	Peter Asp-Vilén (SD)
Övriga närvarande	Kristina Ericson (Avdelningschef) Johanna Eriksson (Verksamhetsutvecklare) Kajsa Jansson Gladh (Nämndsekreterare) Robert Bohlin (Distriktstandläkare) §§34-38 Jenny Lennefeldt (Distriktstandläkare) §§34-38 Helena Wallin (Verksamhetsutvecklare) §§34-38 Martin Andersson (Hälso- och sjukvårdsdirektör) §42 Patrik Lind (Avdelningschef) §41
Utses att justera	Lars Öberg (S)
Justeringens plats och tid	@Digital justering (RS 2025/5) , 2025-04-14 00:00
Protokollet omfattar	§§34-42

Underskrifter	Sekreterare	
	Kajsa Jansson Gladh	
	Ordförande
	Henrik Olofsson (SVG)	
	Justerande
	Lars Öberg (S)	

ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Hälsovalskottet		
Sammanträdesdatum	2025-04-07		
Datum för anslags uppsättande	2025-04-14	Datum för anslags nedtagande	2025-05-12
Förvaringsplats för protokollet	Diariet		
Underskrift		
	Kajsa Jansson Gladh		

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

ÄRENDELISTA

- §34 Val av justerare
- §35 Fastställande av dagordningen
- §36 Anmälningar för kännedom
- §37 Handbok för Hälsoval 2026
- §38 Vårdval - Barn- och ungdomstandvård
- §39 Ändrade sammanträdesdagar för Hälsovalsutskottet (HU) 2025
- §40 Information från Hälsovals- och tandvårdsavdelningen
- §41 Utvecklingsplan för länets sjukvård
- §42 Uppföljning och information

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

§34

Val av justerare (RS 2025/20)**Beslut**

Hälsovalskottet beslutar följande

1. Lars Öberg (S) utses att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.
2. Justering sker senast 21 april 2025.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslås besluta följande

1. Lars Öberg (S) utses att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.
2. Justering sker senast 21 april 2025.

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

§35

Fastställande av dagordningen (RS 2025/21)**Beslut**

Hälsovalskottet beslutar följande

1. Dagordningen fastställs.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslås besluta följande

1. Dagordningen fastställs.

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

§36

Anmälningar för kännedom**Sammanfattning**

Inga anmälningar har inkommit till dagens sammanträde.

Paragrafen är justerad

Justerande sign		Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--------------------

§37

Handbok för Hälsoval 2026 (RS 2024/2388)**Beslut**

Hälsovalskottet föreslår Regionfullmäktige besluta följande

1. Fastställa föreslagna revideringar i Handbok Hälsoval 2026 enligt ärendets beskrivning.
2. Fastställd Handbok Hälsoval 2026 gäller från 1 januari 2026.

Anteckning

Jan Lahenkorva (S) och Lars Öberg (S) deltar ej i beslutet.

Sammanfattning

Hälsovalskontoret upprättar årligen en reviderad upplaga av Handbok Hälsoval på uppdrag av Regionfullmäktige som fastställer Handbok Hälsoval.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslår Regionfullmäktige besluta följande

1. Fastställa föreslagna revideringar i Handbok Hälsoval 2026 enligt ärendets beskrivning.
2. Fastställd Handbok Hälsoval 2026 gäller från 1 januari 2026.

Expedieras tillRegionstyrelsen
Regionfullmäktige
Hälso-och sjukvårdsnämnd
Hälso-och sjukvårdsdirektör
Verksamhetschefer Hälsoval
Hälsoval-och tandvårdsavdelningen**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse - Revidering Handbok Hälsoval 2026
- HANDBOK HÄLSOVAL 2026

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

- Ändringsdokument 2026 RS 2024-2388
- Protokollsutdrag - §24 HU Revidering - Handbok för Hälsoval 2026

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

§38

Vårdval - Barn- och ungdomsvård (RS 2025/770)**Beslut**

Hälsovalskottet föreslår Regionstyrelsen föreslå Regionfullmäktige besluta följande

1. Godkänna vårdval barn- och ungdomsvård enligt ärendebeskrivning och Förfrågningsunderlag
2. Förfrågningsunderlaget är giltigt från och med 1 september 2025.

Reservationer

Jan Lahenkorva (S) och Lars Öberg (S) reserverar sig till fördel för eget yrkande och inkommer med följande skriftliga reservation

Förslaget om att införa vårdval inom barn- och ungdomsvård enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) innebär i praktiken ett systemskifte för den offentliga tandvården i Region Gävleborg. Det må presenteras som en teknisk lösning på juridiska oklarheter, men i grunden handlar det om att flytta kontrollen över barnens vård från en samhällsorganiserad och behovsstyrd struktur till ett marknadsorienterat system där konkurrens ersätter samordning och där politisk styrning försvagas till förmån för administrativa processer. Det är väsentligt att slå fast att LOV inte är en neutral juridisk modell, utan en politiskt konstruerad struktur med tydliga ideologiska implikationer. Att använda LOV som ramverk innebär att regionen frivilligt ställer sig bakom en marknadslogik där vårdgivare konkurrerar om patienter, snarare än att samarbeta för att uppnå jämlika och behovsbaserade vårdresultat. Det skapar en situation där offentlig och privat vård blandas på ett sätt som försvårar långsiktig planering, reducerar regionens möjlighet att styra vårdutbudet efter faktiska behov och gör det svårare att upprätthålla en sammanhållen vårdkedja med tydligt ansvar. Det är anmärkningsvärt att denna förändring genomförs utan en djupare politisk debatt om vilka konsekvenser det får för den långsiktiga samhällsutvecklingen i Gävleborgs län.

Barnperspektivet i detta förslag förtjänar särskild granskning. Det finns i skrivningarna en ambition att stärka upptäckten av barn som far illa, men det förhåller sig inte till den verklighet som ett vårdvalssystem riskerar att skapa. När den offentliga folktandvården tvingas konkurrera med mindre privata aktörer som kan välja att ta emot patienter med lägre vårdtyngd, undermineras förutsättningarna att arbeta strukturerat och långsiktigt med barn som har större behov. Det är ofta i det samordnade, professionellt ledda och samhällsförankrade arbetet som signaler om utsatthet uppmärksammas. Ett fragmenterat system minskar dessa möjligheter. Det är inte genom valfrihet som barns rätt till god vård säkras, utan genom ansvarstagande och solidarisk organisering.

Ortodonti, omfattande behandlingar och barn med större tandvårdsbehov utgör ytterligare en kritisk punkt där vårdvalets logik brister. Förslaget konstaterar själv att många privata vårdgivare saknar förmåga eller vilja att upprätthålla kompetens inom ortodonti. Det betyder i praktiken att de mest vårdkrävande barnen riskerar att få sämre tillgång till adekvat behandling, samtidigt som de mest lättbehandlade patienterna attraheras till verksamheter där de genererar vinst. En sådan selektion motverkar varje ambition om jämlik vård. Det är ytterst problematiskt att ett system som uppges värna jämlikhet inte förmår garantera att de som har störst behov faktiskt får tillgång till fullvärdig vård.

Slutligen måste det kraftfullt understrykas att det finns andra sätt att skapa juridisk hållbarhet än att införa vårdval. Det faktum att nuvarande modell med vårdgivaransökan inte uppfyller kraven på tydliga avtal är inte ett argument för att övergå till ett valfrihetssystem enligt LOV. Det är ett argument för att utveckla robusta avtalsformer inom ramen för en behovsdriven modell, där Folktandvårdens samhällsuppdrag står i centrum. Det är djupt olyckligt att den politiska ledningen valt att presentera LOV som den enda lösningen, utan att pröva andra juridiska vägar som hade kunnat stärka styrningen, öka rättssäkerheten och samtidigt bevara den offentliga kontrollen över barnens tandvård.

Sammanfattningsvis är detta inte ett administrativt förbättringsförslag. Det är ett ideologiskt motiverat systemskifte som hotar att försvaga jämlikheten, försvåra samordning, underminera den offentliga folktandvårdens roll och försämra vården för de barn som har störst behov. Det ska inte genomföras. Ärendet ska avslås.

Sammanfattning

I Region Gävleborg används i nuläget en så kallad Vårdgivaransökan som juridisk grund till förbindelse för Utföraren att följa rutinen ”Allmäntandvård för barn och unga – Region Gävleborg – Platina id 09-618475”. Detta är inte juridiskt prövat men sannolikt inte hållbart. Beställarenheten för tandvård uppfattar att en upphandling enligt LOV skulle innebära:

- Ett tydligare avtalsförhållande mellan Utföraren och Regionen.
- Kvalitetssäkring – godkännandeprocess för anslutning samt regelbunden uppföljning och kontroll.
- Jämlik vård – patient och/eller vårdnadshavare väljer själv Utförare. På så vis ökas patientens inflytande.
- Minskad risk för välfärdsbrott – tack vare tydligare juridisk förbindelse och möjlighet/skyldighet till uppföljning och kontroll.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslår Regionstyrelsen föreslå Regionfullmäktige besluta följande

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum

2025-04-07

1. Godkänna vårdval barn- och ungdomstandvård enligt ärendebeskrivning och Förfrågningsunderlag
2. Förfrågningsunderlaget är giltigt från och med 1 september 2025.

Yrkanden

Jan Lahenkorva (S) och Lars Öberg (S) yrkar avslag.

Propositionsordning

Ordförande (SVG) ställer proposition på bifall eller avslag till förslag till beslut och finner att hälsovalskottet beslutar att bifalla detsamma.

Expedieras till

Regionstyrelse

Regionfullmäktige

Avdelningschef Hälsoval- och tandvårdsavdelningen

VD Folktandvården Gävleborg

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Förfrågningsunderlag Vårdval barn- och ungdomstandvård
- Ärendebeskrivning Vårdval Barn- och ungdomstandvård Region Gävleborg
- Förfrågningsunderlag LOV barn och ungdomstandvård

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

§39

Ändrade sammanträdesdagar för Hälsovalskottet (HU) 2025 (RS 2024/2030)**Beslut**

Hälsovalskottet beslutar följande

1. Hälsovalskottets tidigare beslutade sammanträdesdag 23 oktober ändras till 29 oktober.
2. Hälsovalskottets tidigare beslutade sammanträdesdag 17 november ändras till 19 november.

Sammanfattning

Hälsovalskottet ska inför varje nytt kalenderår upprätta plan över sina sammanträden. Sammanträdesplanen har koordinerats med övriga sammanträden för att skapa ett bra flöde för ärende i olika instanser.

Hälsovalskottet (HU) beslutade 2024-10-24 §38 sammanträdesdagar för år 2025, och ordförande (SVG) föreslår nu att två av dagarna ändras.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslås besluta följande

1. Hälsovalskottets tidigare beslutade sammanträdesdag 23 oktober ändras till 29 oktober.
2. Hälsovalskottets tidigare beslutade sammanträdesdag 17 november ändras till 19 november.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Ändrade sammanträdesdagar för Hälsovalskottet (HU) 2025

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

§40

Information från Hälsovals- och tandvårdsavdelningen (RS 2025/26)**Beslut**

Hälsovalskottet beslutar följande

1. Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Kristina Ericson ger en övergripande lägesrapport gällande telefontillgänglighet och Cosmic.

Inom telefontillgänglighet har det skett liten förbättring (5%) jämfört med föregående månad. Det är fem (5) hälsocentraler som har förbättrat tillgängligheten och därmed erhåller målrelaterad ersättning. Efter införandet av Cosmic råder det fortfarande viss problematik i verksamheterna och rättningar av felanmälningar fortsätter.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslås besluta följande

1. Informationen noteras till protokollet.

Paragrafen är justerad

Justerande sign		Utdragsbestyrkande
-----------------	--	--------------------

§41

Utvecklingsplan för länets sjukvård (RS 2024/640)

Beslut

Hälsovalskottet beslutar följande

1. Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Patrik Lind informerar om den första delrapporten (av två) gällande en utvecklingsplan för länets hälso- och sjukvård.

Utvecklingsplanen syftar till att säkerställa en långsiktig balans mellan behoven av hälso- och sjukvården i länet och den vård som Region Gävleborg ska erbjuda. Kartläggningens resultat visar på fem (5) översynsområden som är av strategisk betydelse och som Region Gävleborg har rådighet över samt en översyn av politiska prioriteringar. De identifierade målområdena är:

- God och nära vård
- Digitaliseringen
- Kompetensförsörjning
- Förebyggande och främjande hälsoarbete
- Effektiv och flexibel styrning och organisation

Med utsikt till år 2030 och 2040 är det endast individer över 80 år som förväntas öka och övriga åldersgrupper minska. Tillsammans med en ökning av multisjuka patienter förväntas därför vårdbehovet att öka, trots en minskande befolkning. Ytterligare konsekvens av minskningen i de arbetsföra åldersgrupperna är en mindre skattebas tillika rekryteringsunderlag. Vidare finns det ett behov av en omorganisation inom hälso- och sjukvården utifrån ett patientperspektiv och bli mer personcentrerad, preventiv och hälsofrämjande samt nå större kontinuitet.

Det råder stora utmaningar med kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården, däribland pensionsavgångar som tillsammans med ett minskat rekryteringsunderlag innebär ökad konkurrens av den tillgänglig arbetskraften.

De fem (5) översynsområdena ligger till grund för den andra delen i det fortsatta arbetet med utvecklingsplanen. I nästa fas behöver det säkerställas att det exempelvis finns politiska prioriteringar inom översynsområdena samt att dessa är tillräckliga för att nå de framtida

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

behoven inom hälso- och sjukvården. Det behövs även etableras en långsiktig förankring för de nödvändiga prioriteringarna.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslås besluta följande

1. Informationen noteras till protokollet.

Beslutsunderlag

- Utvecklingsplan för länets hälso- och sjukvård - delrapport 1

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Hälsovalskottet

Sammanträdesdatum
2025-04-07

§42

Uppföljning och information (RS 2025/24)**Beslut**

Hälsovalskottet beslutar följande

1. Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Martin Andersson ger en övergripande information om tillgänglighet och utfasningen av hyrpersonal.

Förhoppningen är att ny statistik ska kunna tas fram under nästkommande vecka. Systemet är väldigt behörighetsstyrkt och det finns ett behov av att se över inställningarna för åtkomst till data. Förvaltningen arbetar vidare med uppdraget att minska andelen hyrpersonal utifrån olika möjliga alternativ, samt dess potentiella konsekvenser.

Förslag till beslut

Hälsovalskottet föreslås besluta följande

1. Informationen noteras till protokollet.

Paragrafen är justerad

Justerande sign

Utdragsbestyrkande